

[P. Munch.]

hvordan skal egentlig Domstolene, hvordan skal de Mennesker, der skal rette sig efter Loven, i Fremtiden være stillede? De har at holde sig til forskellige Forklaringer indenfor Ministeriet, een, ja to Forklaringer af den Minister, under hvem Loven hører, en tredje Forklaring af Justitsministeren. Der er en forskellig Forklaring fra Flertallet og fra Ministerbænken gennem de to Ministres i øvrigt ikke indbyrdes overensstemmende Udtalelser.

Med andre Ord, hvis det var Opgaven at sprede den størst mulige Forvirring om Domstolenes Behandling og om de mere eller mindre proceslystne Menneskers Optræden denne Sag vedrørende, tror jeg ikke, man kunde bære sig ad paa anden Maade, end man i Øjeblikket har gjort.

Derfor tror jeg vedblivende, at det klogeste, man fra alle Sider kunde gøre, er at erkende, at denne Sag er ikke egnet til at afgøres ved et Slags politisk Magtbud af et lille bitte Flertal i de to Ting, men det er en Sag, som fortjener at blive behandlet paa lignende Maade, som man har behandlet andre ømtaalige Spørgsmaal paa Erhvervslivets Omraade, der rejser store Stridigheder mellem de forskellige Klasser, nemlig gennem en rolig Forhandling mellem de paagældende Klasser og andre interesserede under Ledelse af Statsmyndighederne og særlige sagkyndige.

Det er derpaa, vort Ændringsforslag gaar ud, og jeg anbefaler endnu en Gang dette til Vedtagelse her i Tinget.

Holstein: Tro mod min Passion for at jage politisk Storsvilt skal jeg helt og holdent holde mig til den højtærede Justitsminister.

Jeg vil gerne begynde med at udtale min Paaskønnelse, fordi den højtærede Justitsminister har besvaret de Spørgsmaal, jeg stillede til ham i Gaar. Flere af Besvarelserne var ganske vist urigtige — det skal jeg straks komme til —, men han har virkelig besvaret mine Spørgsmaal. Det betragter jeg som en overordentlig Begunstigelse og Imødekommen fra den højtærede Regerings Side, for jo mere saglige og velbegrundede Spørgsmaal man stiller til den højtærede Regering, i hvert Fald naar man er et stakkels Enkeltmedlem af dette Ting, desto mere sikker kan man være paa, at den højtærede Regering bevarer en ubrødelig Tavshed. Men jeg maa sige, at i en Sag som denne, og naar Spørgsmaal som de, jeg stillede, rettes til den højtærede Justitsminister, kunde han ikke for sit gode Navn og Rygtes

Skyld som Jurist og som Justitsminister og som vordende Dommer bevare Tavs-heden, han *maatte* besvare de Spørgsmaal.

Og efter min Formening kunde han heller ikke som Jurist og som Justitsminister og som vordende Dommer besvare det første Spørgsmaal, jeg rettede til ham, nemlig hvorledes han forstod Ordet „uberettiget“, paa anden Maade, end han gjorde det, nemlig som retsstridig i retlig Forstand. Den højtærede Minister føjede ganske vist til „retsstridig“ Ordene: „i videste Forstand“ og forklarede dette Udtryk „i videste Forstand“ med en Henvisning til, at det retsstridige var ikke blot, hvad der udtrykkeligt i Loven var erklæret for retsstridigt, men retsstridigt var ogsaa, hvad der var stridende mod gældende administrative Anordninger og gældende Domspraksis.

Ja, jeg vil gerne give den højtærede Justitsminister baade den videre og videste Forstand paa dette Omraade og nøjes med min indskrænkede Forstand; for det er selv-sagt — og det er der aldrig nogen, der har bestridt —, at Domstolene fastsætter Retsstridighedsbegrebet i videste Omfang udenfor Lovenes udtrykkelige Bestemmelser paa Grundlag af Lovgivningens Analogier og Grundsatninger og det, der i Retslæren kaldes almindelig dansk Retsbevidsthed og Retsopfattelse. Det er der ingen Tvivl om.

Jeg skal blot gøre den Indskudsbemærkning, at naar den højtærede Justitsminister henviser til Anordninger og administrative Bestemmelser, saa maa det dog fremhæves, at administrative Bestemmelser, som fortolker Lovbestemmelser, kan i mange Tilfælde være vejledende for Domstolene, men de er ikke bindende for Domstolene, for den autentiske Fortolkning af Loven tilkommer Domstolene og ikke de administrative Organer. Det var jo en rar Historie, hvis uklare Love, Love, som ingen Mennesker kan forstaa, ved et administrativt Cirkulære eller en Anordning fra den højtærede Justitsminister kunde autentisk fortolkes med bindende Virkning for Domstolene. Saaledes er det jo heldigvis ikke.

Men, som sagt, Realiteten i den højtærede Justitsministers Besvarelse af mit første Spørgsmaal er denne, at „uberettiget“ er at forstaa som retsstridigt i retlig Betydning. Jeg, som ikke er Medlem af noget Parti, kan efter Forretningsordenen ikke selv stille Ændringsforslag ved tredje Behandling, men 15 Medlemmer kan det, og jeg haaber, at der skal være 15 Medlemmer af Oppositionen, Radikale og Socialdemokrater, som vil være saa elskværdige at hjælpe